

A molnár, a fia meg a szamár

Volt egyszer egy öreg molnár, s annak volt egy kamasz fia.

Volt egy szamaruk. Gondolták, eladják a vásáron, és jó pénzt kapnak érte. Attól féltek azonban, hogy mire a városba érnek, a csacsi elfárad, esetleg a lába is föltörik az úton, s akkor nem kel el olyan jó áron. Ezért hát összekötötték a szamár lábát, rudat dugtak a lába közé, vállukra vették, s úgy mentek vele a vásárba.

Ahogy mennek, szembetalálkoznak az úton egy emberrel.

Az meglátja a csacsit a rúdon himbálózva, s elkezd hahotázni:

– No, az egyszer szent igaz, hogy a három közt nem a csacsi a legnagyobb szamár! Ők viszik a szamarat, ahelyett, hogy a szamár vinné őket!

Hallja ezt a molnár, gondolja, van benne valami igazság. Leteszik a szamarat a földre, kioldják a lábát, s talpra állítják. Az öreg fölülte rá a fiát, s úgy mennek tovább: elől a fiú a szamáron, nyomában gyalog a molnár.

Megint találkoznak egy emberrel. Az is mondja:

– Hát ez meg miféle mamlasz! Pöffeszkedik a szamáron, s hagyja az öreget kutyagolni! Szállj csak le, öcsém, s engedd csak szépen apádat a nyeregbe!

Gondolták, ennek is igaza van. Helyet cseréltek, s úgy mentek tovább: elől az öreg a szamáron, mögötte gyalog a fiú.

Ismét találkoznak egy emberrel. Az sem hagyta szó nélkül:

– Ó, szívtelen vénség! Nem áttal szamárháton feszíteni, s közben ez a szegény gyerek már alig vonszolja magát!

– Ennek is igaza van – vakarta fejét az öreg. Intett a fiának, üljön fel ő is, és most már így vonultak tovább szamárháton mind a ketten, míg csak megint nem találkoztak valakivel.

Hallják is:

– Micsoda bolond népség! Ketten ülnek egy ilyen jámbor kis jószágon. Jó, hogy még egy házat is nem raknak rá, tornyostul!

Elszégylte magát erre a molnár is, a fia is és leszálltak. Most elől a csacsi ment, terhétől szabadulva ide-oda illegette magát, s mögötte kullogott a molnár meg a fia.

Jön szemközt megint egy ember. Azt mondja:

– Már csak bolond világot élünk! Elöl táncol a szamár, utána liheg fiastul a molnár! Úgy látszik, elérkezett a szamarak világa.

Hanem erre már méregbe jött a molnár.

– Úgy bizony, eddig szamarak világa volt, mert hol erre hallgattam, hol arra, kivéve a magam józan eszére. No de mától fogva beszéljeteK, amit akartok, s én is azt teszem, amit akarok!

1. Mi az apa foglalkozása?Írd le!

2. Miért indult az apa és a fia a vásárba? Mondattal válaszolj!

3. Milyen szavakat használnak az emberek az apára? Írd ki őket a szövegből!

4. Milyen szavakat használnak az emberek a fiúra? Írd ki a szövegből!

5. Milyen szót használnak az emberek a szamárra? Másold ki ezt a szövegből!

6. Adj jó tanácsot annak, aki szamarat akar eladni! Írd le, mit tegyen!

7. Hogyan változnak az apa érzései a történet során? A mondat befejezésével válaszolj!

A történet elején az apa aggódik, mert _____

8. Szerinted kire kellett volna hallgatnia a molnárnak? Írd le és indokold is meg a válaszodat!

Cím: A molnár, a fia meg a számár

Szöveg típusa: elbeszélő

Szöveg olvashatósága: könnyű

Kérdések nehézsége: könnyű, közepes, nehéz

Javasolt felhasználás: 3–4. évfolyam.

A molnár, a fia meg a szamár

Volt egyszer egy öreg molnár, s annak volt egy kamasz fia.

Volt egy szamaruk. Gondolták, eladják a vásáron, és jó pénzt kapnak érte. Attól féltek azonban, hogy mire a városba érnek, a csacsi elfárad, esetleg a lába is föltörik az úton, s akkor nem kel el olyan jó áron. Ezért hát összekötötték a szamár lábát, rudat dugtak a lába közé, vállukra vették, s úgy mentek vele a vásárba.

Ahogy mennek, szembetalálkoznak az úton egy emberrel.

Az meglátja a csacsit a rúdon himbálózva, s elkezd hahotázni:

– No, az egyszer szent igaz, hogy a három közt nem a csacsi a legnagyobb szamár! Ők viszik a szamarat, ahelyett, hogy a szamár vinné őket!

Hallja ezt a molnár, gondolja, van benne valami igazság. Leteszik a szamarat a földre, kioldják a lábát, s talpra állítják. Az öreg fölülte rá a fiát, s úgy mennek tovább: elöl a fiú a szamáron, nyomában gyalog a molnár.

Megint találkoznak egy emberrel. Az is mondja:

– Hát ez meg miféle mamlasz! Pöffeszkedik a szamáron, s hagyja az öreget kutyagolni! Szállj csak le, öcsém, s engedd csak szépen apádat a nyeregbe!

Gondolták, ennek is igaza van. Helyet cseréltek, s úgy mentek tovább: elöl az öreg a szamáron, mögötte gyalog a fiú.

Ismét találkoznak egy emberrel. Az sem hagyta szó nélkül:

– Ó, szívtelen vénség! Nem áthat szamárháton feszíteni, s közben ez a szegény gyerek már alig vonszolja magát!

– Ennek is igaza van – vakarta fejét az öreg. Intett a fiának, üljön fel ő is, és most már így vonultak tovább szamárháton mind a ketten, míg csak megint nem találkoztak valakivel.

Hallják is:

– Micsoda bolond népség! Ketten ülnek egy ilyen jámbor kis jószágon. Jó, hogy még egy házat is nem raknak rá, tornyostul!

Elszégylte magát erre a molnár is, a fia is és leszálltak. Most elől a csacsi ment, terhétől szabadulva ide-oda illegette magát, s mögötte kullogott a molnár meg a fia.

Jön szemközt megint egy ember. Azt mondja:

– Már csak bolond világot élünk! Elöl táncol a szamár, utána liheg fiastul a molnár! Úgy látszik, elérkezett a szamarak világa.

Hanem erre már méregbe jött a molnár.

– Úgy bizony, eddig szamarak világa volt, mert hol erre hallgattam, hol arra, kivéve a magam józan eszére. No de mától fogva beszéljeteK, amit akartok, s én is azt teszem, amit akarok!

1. Mi az apa foglalkozása?Írd le!

1-es kód: Molnár.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elem visszakeresése. A szövegben explicit módon szereplő információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

2. Miért indult az apa és a fia a vásárba? Mondattal válaszolj!

1-es kód: Azért, hogy eladják a szamarat.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elem visszakeresése. A szövegben explicit módon szereplő ok-okozati jellegű információ visszakeresése.

Nehézség: könnyű.

3. Milyen szavakat használnak az emberek az apára? Írd ki őket a szövegből!

1-es kód: Szamár, szívtelen vénség, bolond népség.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elemek azonosítása, kimásolása.

Nehézség: könnyű.

4. Milyen szavakat használnak az emberek a fiúra? Írd ki a szövegből!

1-es kód: Mamlasz, bolond népség.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elem azonosítása, kimásolása.
Nehézség: könnyű.

5. Milyen szót használnak az emberek a számárra? Másold ki ezt a szövegből!

1-es kód: Jámbor jószág.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elem azonosítása, kimásolása.
Nehézség: könnyű.

6. Adj jó tanácsot annak, aki szamarat akar eladni! Írd le, mit tegyen!

1-es kód: A tanuló a szöveg egészében elhangzott tanácsokat mérlegelve ad választ.

- Ne legyen fáradt.
- Ne legyen feltörve a lába.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: A szövegben explicit módon megjelenő információk felismerése, a válasz megfogalmazása.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Hogyan változnak az apa érzései a történet során? A mondat befejezésével válaszolj!

A történet elején az apa aggódik, mert _____

Az út végére mérges lesz, mert _____

2-es kód: teljes válasz: például:

- A történet elején... aggódik, fél, hogy nem tudja majd jó áron eladni a szamarat.
- Az út végére mérges lesz hallva... mérges lesz, hogy mindenki mást mond neki.

1-es kód: részleges válasz: a tanuló csak az egyik mondatot egészíti ki.

0-s kód: Hibás, nem odailó válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: A szereplő érzelmeinek megragadása, az érzelemváltozás okának megadása, a válasz pontos megfogalmazása.

Nehézség: közepesen nehéz.

8. Szerinted kire kellett volna hallgatnia a molnárnak? Írd le és indokold is meg a válaszodat!

1-es kód: A tanuló helyesen indokolja válaszát, bármelyik ember tanácsát választja is.

0-s kód: Hibás, nem odailó válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: A történet elemeinek mérlegelése, a különböző szövegelemek (tanácsok) hasznosságának elbírálása, a válasz adekvát megfogalmazása.

Nehézség: közepesen nehéz.

